

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลของประเทศไทย

ท่ามกลางสถานการณ์การบริหารจัดการของแต่ละประเทศในโลก จะมียุทธศาสตร์การพัฒนาและกลยุทธ์ต่าง ๆ ในการกำหนดนโยบายสาธารณะและการกำหนดปัจจัยเชิงกลยุทธ์ในการบริหารประเทศให้สามารถแข่งขันเชิงความได้เปรียบทางเศรษฐกิจและสังคมจากทรัพยากรของประเทศนั้น ๆ ไปใช้ประโยชน์ สร้างมูลค่าเชิงเศรษฐกิจและนำไปให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองของประเทศตนเองให้มากที่สุด ดังที่ปรากฏในรายงานสรุปข้อมูลเชิงเศรษฐกิจของทุกประเทศ เช่น ระดับรายได้ประชาชาติ GDP รายได้เฉลี่ยของประชากร อัตราการว่างงาน มิติต่าง ๆ ด้านการพัฒนาเชิงเศรษฐกิจ อุตสาหกรรมและสังคมของประเทศ จึงทำให้มีหน่วยงานกลางของโลกที่จะทำการศึกษาวิจัยสถานะต่าง ๆ ของแต่ละประเทศ ทำการรวบรวมข้อมูลและประมวลผล ศึกษาเปรียบเทียบ เพื่อประกาศผลการจัดอันดับและรายงานผลต่อไป อาทิ

- ✔ สถาบันนานาชาติเพื่อการพัฒนาการจัดการ (International Institute for Management Development: IMD) มีการรายงานผลการจัดอันดับดัชนีความสามารถในการแข่งขันของโลกรายปีใน 3 ด้านหลัก คือ ผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันในภาพรวม “World Competitiveness Ranking (WCR)” ผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัล “World Digital Competitiveness Ranking (WDCR)” และผลการจัดอันดับประเทศที่มีความเป็นเลิศในด้านบุคลากรผู้มีความสามารถ “World Talent Ranking (WTR)”
- ✔ การประชุมด้านเศรษฐกิจระดับโลก World Economic Forum (WEF) มีการรายงานการจัดอันดับความสามารถทางการแข่งขันของโลก ชื่อว่า “The Global Competitive Index (GCI)”
- ✔ สหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ (International Telecommunication Union: ITU) มีการรายงานผลดัชนีด้านการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ชื่อว่า “ICT Development Index (IDI)”
- ✔ องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา The Organization for Economic Co-operation and Development (OECD) มีการรายงานผลดัชนีรัฐบาลดิจิทัล ชื่อว่า “Digital Government Index (DGI)”

สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สดช.) ได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาอันดับความสามารถในการแข่งขันที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศและมีภารกิจสำคัญในการสำรวจเก็บรวบรวมข้อมูลติดตามความเคลื่อนไหวของสถานการณ์ด้านการพัฒนาดิจิทัล สดช. ดำเนินการศึกษาภาพรวมสถานะการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย จากอดีต-ปัจจุบัน เพื่อหาแนวทางปรับปรุงข้อมูลที่นำไปวิเคราะห์ประเมินผลการจัดอันดับดัชนีและตัวชี้วัดสากลที่สำคัญซึ่งจัดทำโดยหน่วยงานระหว่างประเทศ และตัวชี้วัดสำคัญที่จัดเก็บโดยหน่วยงานภายในประเทศในมิติที่สอดคล้องตามกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยต่อไป โดยเน้นในมิติของการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัล “World Digital Competitiveness Ranking (WDCR)” ซึ่ง IMD ได้ขยายการพิจารณาดัชนีด้านดิจิทัลเป็นการเฉพาะตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 เป็นต้นมา ปัจจุบัน มีประเทศสมาชิกรวมทั้งหมด 65 ประเทศ และมีตัวชี้วัดย่อยรวม 52 ตัวชี้วัด แบ่งออกเป็น 3 ด้านปัจจัยหลัก ได้แก่ ด้านความรู้ดิจิทัล ด้านเทคโนโลยี และด้านความพร้อมในอนาคต

ด้านความรู้ดิจิทัล (Knowledge)	ด้านเทคโนโลยี (Technology)	ด้านความพร้อม ในอนาคต (Future Readiness)
- ศักยภาพบุคลากร - การฝึกอบรมและการศึกษา - ศักยภาพด้านวิทยาศาสตร์	- กฎหมายด้านดิจิทัล - ตลาดทุน - โครงสร้างด้านเทคโนโลยี	- ทัศนคติที่ยืดหยุ่น - ความคล่องตัวของธุรกิจ - การบูรณาการใช้งาน IT

ตัวชี้วัดปัจจัยย่อยใน 3 กลุ่ม ช่วยให้สามารถประเมินด้านต่าง ๆ ได้แก่ **กลุ่มด้านความรู้ (Knowledge)** สะท้อนภาพของทรัพยากรมนุษย์ที่มีส่วนในการพัฒนาด้านดิจิทัลของประเทศ **กลุ่มด้านเทคโนโลยี (Technology)** จะสะท้อนให้เห็นภาพความสามารถด้านเทคโนโลยีในมุมมองของการกำกับดูแล การลงทุน และกรอบโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยี และ **กลุ่มด้านความพร้อมในอนาคต (Future Readiness)** ที่สะท้อนความสามารถในการปรับตัวภาคเอกชนและความพร้อมด้านดิจิทัลของภาครัฐ

กรอบทำงานของไทยในการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัล

การจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัล (WDCR) จะอาศัยการผสมผสานกันระหว่างการใช้ข้อมูลทุติยภูมิ และการเก็บข้อมูลสำรวจโดยสถาบัน IMD ผ่านหน่วยงานร่วมเก็บข้อมูลในแต่ละประเทศ โดยประเทศไทยมีสมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย (TMA) เป็นผู้เก็บข้อมูลสำรวจและนำส่งข้อมูลทุติยภูมิอื่น ๆ ให้กับ IMD ผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัล ปี 2564 ไทยขยับขึ้นเป็นอันดับที่ 38 ของโลก

ปี	2560	2561	2562	2563	2564
ภาพรวม	41	39	40	39	38
ความรู้	44	44	43	43	42
เทคโนโลยี	30	28	27	22	22
ความพร้อมในอนาคต	45	49	50	45	44

สถิติผลอันดับความสามารถด้านดิจิทัลไทย 5 ปี

การบูรณาการทำงานกับหน่วยจัดเก็บข้อมูลสำคัญต่าง ๆ เช่น สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงาน กสทช. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมทั้ง ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง

จุดแข็ง – จุดอ่อน ของเขตเศรษฐกิจที่น่าสนใจ

ประเทศจีน
จีนอยู่ในอันดับที่ 16 จาก 63 เขตเศรษฐกิจ โดยพบว่ามีจุดแข็ง ได้แก่ R&D productivity by Publication, Robots in Education and R&D และมีจุดอ่อน คือ Internet Users, Software Piracy โดยมี China Institute for Development Planning เป็นหน่วยงานจัดเก็บข้อมูล

ประเทศสิงคโปร์
สิงคโปร์อยู่ในอันดับที่ 2 จาก 63 เขตเศรษฐกิจ โดยปัจจัยย่อยของประเทศสิงคโปร์เกือบทั้งหมดได้รับการจัดอันดับอยู่ใน 10 อันดับแรกของโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมิติความรู้ พบว่ามีจุดแข็ง ได้แก่ Management of the Cities, Enforcing Contracts และมีจุดอ่อน คือ Total public Expenditure on Education, Immigration Laws โดยมี Economics Division, Ministry of Trade and Industry เป็นหน่วยงานจัดเก็บข้อมูล

ประเทศเกาหลีใต้
เกาหลีใต้อยู่ในอันดับที่ 8 จาก 63 เขตเศรษฐกิจ โดยพบว่ามีจุดแข็ง ได้แก่ e-Participation, Internet Retailing และมีจุดอ่อน คือ Female Researchers, Net flow of International Students โดยมี Korea Institute for International Economic Policy, The Korea Chamber of Commerce and Industry เป็นหน่วยงานจัดเก็บข้อมูล

ประเทศเอสโตเนีย

เอสโตเนียอยู่ในอันดับที่ 21 จาก 63 เขตเศรษฐกิจ โดยพบว่ามีจุดแข็ง ได้แก่ e-Participation, e-Government และมีจุดอ่อน คือ R&D Productivity by Publication, Digital/Technological Skills Piracy โดยมี Enterprise Estonia และ Estonian Institute of Economic Research เป็นหน่วยงานจัดเก็บข้อมูล

ประเทศเดนมาร์ก

เดนมาร์กอยู่ในอันดับที่ 3 จาก 63 เขตเศรษฐกิจ โดยพบว่ามีจุดแข็ง ได้แก่ Employee Training, Country Credit Rating และมีจุดอ่อน คือ Graduates in Sciences, IT & Media Stock Market Capitalization Piracy โดยมี Confederation of Danish Industry เป็นหน่วยงานจัดเก็บข้อมูล

ประเทศนอร์เวย์

นอร์เวย์อยู่ในอันดับที่ 9 จาก 63 เขตเศรษฐกิจ โดยพบว่ามีจุดแข็ง ได้แก่ Country Credit Rating, Internet Users และมีจุดอ่อน คือ Net Flow of International Students, R&D Productivity by Publication Piracy

ประเทศเยอรมนี

เยอรมนีอยู่ในอันดับที่ 18 จาก 63 เขตเศรษฐกิจ โดยพบว่ามีจุดแข็ง ได้แก่ Country Credit Rating, Employee Training และมีจุดอ่อน คือ Digital/Technological Skills, Mobile Broadband Subscribers Piracy

ประเทศ	ภาพรวมผลการจัดอันดับ ด้านดิจิทัลโดย IMD ปี 2563(จาก 63 ประเทศ)	จุดแข็ง	ปานกลาง	จุดอ่อน
ไทย	อันดับ 39 แนวโน้ม 5 ปี: ไม่ เปลี่ยนแปลง	เทคโนโลยี (22) แนวโน้ม 5 ปี: ▲ +8		ความรู้ (43) แนวโน้ม 5 ปี: ▼ -1 ความพร้อมในอนาคต (45) แนวโน้ม 5 ปี: ▲ +3
จีน	อันดับ 16 แนวโน้ม 5 ปี: ▲ +19	ความรู้ (8) แนวโน้ม 5 ปี: ▲ +16	ความพร้อมในอนาคต (18) แนวโน้ม 5 ปี: ▲ +20	เทคโนโลยี (27) แนวโน้ม 5 ปี: ▲ +12
สิงคโปร์	อันดับ 2 แนวโน้ม 5 ปี: ▼ -1	เทคโนโลยี (1) แนวโน้ม 5 ปี: ไม่เปลี่ยนแปลง	ความรู้ (2) แนวโน้ม 5 ปี: ▼ -1	ความพร้อมในอนาคต (12) แนวโน้ม 5 ปี: ▼ -8
เอสโตเนีย	อันดับ 21 แนวโน้ม 5 ปี: ▲ +6	ความรู้ (23) แนวโน้ม 5 ปี: ▲ +7 ความพร้อมในอนาคต (20) แนวโน้ม 5 ปี: ▲ +6	เทคโนโลยี (อันดับ 23) แนวโน้ม 5 ปี: ▼ -6	
เกาหลีใต้	อันดับ 8 แนวโน้ม 5 ปี: ▲ +9	เทคโนโลยี (3) แนวโน้ม 5 ปี: ไม่เปลี่ยนแปลง ความพร้อมในอนาคต (6) แนวโน้ม 5 ปี: ▲ +5	ความรู้ (16) แนวโน้ม 5 ปี: ▲ +1	
เดนมาร์ก	อันดับ 3 แนวโน้ม 5 ปี: ▲ +5	ความพร้อมในอนาคต (1) แนวโน้ม 5 ปี: ▲ +5	ความรู้ (6) แนวโน้ม 5 ปี: ▲ +2 เทคโนโลยี (9) แนวโน้ม 5 ปี: ▲ +3	
นอร์เวย์	อันดับ 9 แนวโน้ม 5 ปี: ไม่ เปลี่ยนแปลง	เทคโนโลยี (3) แนวโน้ม 5 ปี: ▲ +3 ความพร้อมในอนาคต (6) แนวโน้ม 5 ปี: ▲ +6	ความรู้ (10) แนวโน้ม 5 ปี: ▲ +5	
เยอรมนี	อันดับ 18 แนวโน้ม 5 ปี: ▼ -3		ความรู้ (12) แนวโน้ม 5 ปี: ▼ -2	เทคโนโลยี (31) แนวโน้ม 5 ปี: ▼ -5 ความพร้อมในอนาคต (19) แนวโน้ม 5 ปี: ▼ -6

ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลของไทย 5 ด้าน

- ✔ **ยุทธศาสตร์ที่ 1** ยกระดับประสิทธิภาพของกลไกการทำงานระหว่างหน่วยงานรัฐให้เหมาะสมกับการเพิ่มขีดความสามารถด้านดิจิทัล โดยมีเป้าหมายให้ประเทศไทยมีขีดความสามารถด้านดิจิทัลของประเทศดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยดำเนินการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันจากทรัพยากร กลไก และเครื่องมือการบริหารจัดการของภาครัฐที่มีอยู่ในปัจจุบันอย่างมีประสิทธิภาพ
- ✔ **ยุทธศาสตร์ที่ 2** ส่งเสริมศักยภาพอุตสาหกรรมดิจิทัลของไทย โดยมีเป้าหมายให้เกิดชุมชน (Community) ของนักวิจัยด้านเทคโนโลยีดิจิทัลที่เข้มแข็ง และนำไปสู่การสร้างรายได้จากการวิจัยและพัฒนา (R&D) ตามความต้องการของผู้ใช้ (Users) เพื่อสร้างความเติบโตให้กับอุตสาหกรรมดิจิทัลของประเทศ
- ✔ **ยุทธศาสตร์ที่ 3** บริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลที่เหมาะสม โดยมีเป้าหมายให้โครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลสามารถรองรับเทคโนโลยีขั้นสูงในอนาคตและสามารถให้บริการได้อย่างต่อเนื่องและมีเสถียรภาพ เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมดิจิทัลของประเทศสู่การเป็นอุตสาหกรรมแห่งอนาคตที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง
- ✔ **ยุทธศาสตร์ที่ 4** เสริมสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพ โดยมีเป้าหมายให้ทรัพยากรมนุษย์ของประเทศได้รับการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัล เพื่อเป็นนวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ พร้อมยกระดับศักยภาพแรงงานเพื่อเตรียมพร้อมให้สามารถตอบรับกับโครงสร้างเศรษฐกิจใหม่ที่เน้นการใช้การวิจัย นวัตกรรม เทคโนโลยีและดิจิทัลขับเคลื่อนตัวชี้วัดระยะกลาง 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570)
- ✔ **ยุทธศาสตร์ที่ 5** ส่งเสริมกระบวนการ Digital Transformation ในประเทศไทย โดยมีเป้าหมายให้องค์กรภาครัฐและภาคเอกชนดำเนินการ Digital Transformation ในองค์กรให้สำเร็จ โดยเฉพาะผลักดันให้เกิด Digitalization Strategy ในภาคอุตสาหกรรม

ภาพฉายอนาคต: อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลไทย

Desirable Futures in 2575 B.E. – Digital Thailand

IMD World Digital Competitiveness Ranking อันดับ 25

เกิดความเท่าเทียมและทั่วถึงด้านดิจิทัล

ประชาชนทุกคนเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลได้ และนำไปใช้เพื่อพัฒนาตนเองและชุมชน

กำลังคนด้านดิจิทัล

มีความสามารถและจำนวนเพียงพอ สร้างงานที่มีมูลค่าสูง และเป็นผู้มีทักษะสูงที่ต่างประเทศต้องการตัว

ภาครัฐดิจิทัล

กระบวนการ Digitization ในภาคเอกชน ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีความคล่องตัว และพร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างทันทั่วทั้ง

ขับเคลื่อนและใช้ประโยชน์จากดิจิทัลเทคโนโลยีได้อย่างเต็มศักยภาพ
(Digital Performer)

ภาคธุรกิจดิจิทัล

กระบวนการ Digitization ในภาครัฐ ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีความคล่องตัว และพร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างทันทั่วทั้ง

อุตสาหกรรมดิจิทัล

มีศักยภาพเป็นผู้สร้างนวัตกรรมดิจิทัลที่สนับสนุนสาขาอุตสาหกรรมสำคัญของประเทศ และเป็นผู้ส่งออกที่สร้างความมั่งคั่งให้กับประเทศ

